

СИЛОГІЗМИ БРОДСЬКОГО

Якщо повітря – це сировина для мережива¹, то, дихаючи, ми сплітаємо фріволіте: шалі, накидки, комірці, рукавички, кольє; палаци, фортеці, в'язниці; романи, легенди, пересуди, забобони. Ми давно знайшли б філософський камінь, але ми занадто фрівольно ставимосся до важливих речей.

Якщо півні відкрили матеріальність світу²,

то квочки – материнство;
а курчата підростуть і знайдуть зерно істини.

Якщо листи – це мости³,

то листи бувають балочні, консольні, висячі, вантові, арочні, понтонні, розвідні; залізничні, автомобільні, пішохідні; кам'яні, дерев'яні, металеві, залізобетонні; зведені над рівчаком, рікою, проливом, яром, ущелиною; недобудовані, напівзруйновані, закриті на реконструкцію, відремонтовані, розширені; такі, на яких двом не розминутися;

а мости бувають написані ручкою, надрапані олівцем; недописані, зім'яті, непрочитані,

нерозпечатані, довгоочікувані, загублені, збережені у старій скрині, виставлені в музеї; такі, які мають сенс тільки для двох.

Якщо каміння – це жорна, що перемелюють наші кроки⁴,

то з одних кроків вони намелють борошно, а з інших – полу; і ті, що ітимуть за нами, наситяться нашими ділами або залишаться голодними, скуштувавши нашого марночасся.

Якщо хмафи навчаються в школі розпливчатості⁵,

то вітри – в університеті вітрності, зорі – в академії мінливості, а місяць закінчив аспірантуру мрійливості, але не захистив дисертацію.

Якщо ця дзвіниця пустила коріння у венеціанському небі⁶,

то ця – у небі Санкт-Петербурзькому, і їх не можна пересадити – вони не приймуться, навіть якщо їх поливати срібною водою. Є невідділюваність, яка з'являється при народженні – якщо нею нехтувати, коріння чіплятиметься за порожнечу замість ґрунту.

¹ Тут і далі в основу покладено ті чи ті рядки Йосипа Бродського: Но, видимо, воздух – только сырье для кружев... («О если бы птицы пели и облака скучали...», 1994).

² ... я вижу материю времени, / открытую петухами («Петухи», 1958).

³ А письма сожги, / как мост («Прощай, позабудь и не обессудь...», 1957).

⁴ ... камни, перемалывающие нашу поступь, – / вечные жернова вечного хлеба («Камни на земле», 1959).

⁵ И за полночь облака, воспитаны высшей школой / расплывчатости... («Воспоминание», 1995).

⁶ Удары колокола с колокольни, / пустившей в венецианском небе корни... («С природы», 1995).